

Dr. Cosmin Vasile, singurul avocat român considerat de Lexology „Thought Leader” atât în practica de Arbitration, cât și de Commercial Litigation | Ce spune un practician român de top despre prezentul și viitorul arbitrajului: piața cere proceduri eficiente și previzibile, UE trebuie să clarifice circulația sentințelor arbitrale straine, iar finanțarea de către terți urcă pe agenda. Arbitrajul rămâne opțiunea asumată pentru dispute complexe, cu rezultate măsurabile

Lexology l-a inclus recent pe [dr. Cosmin Vasile](#), *managing partner al ZRVP*, în categoria „Thought Leaders - Arbitration”, o zonă rezervată practicienilor ale căror idei, standarde profesionale și rezultate influențează direct sau indirect desfășurarea arbitrajului internațional. „Cosmin este expert în arbitraj internațional și cel mai renumit avocat specializat în arbitraj din țară”, notează Lexology în ediția 2025, data publicității la sfârșitul verii. De remarcat este și faptul că el figurează, de asemenea, drept singurul avocat român listat în catalogul de referință al celor mai valoroși avocați de litigii la nivel mondial (*Thought Leaders: Commercial Litigation*).

Dincolo de simbolistica unei recunoașteri cu greutate pentru piața românească, interviul oferit de avocat platformei britanice funcționează ca un manual scurt despre ce contează astăzi în soluționarea disputelor: rigoarea procedurii, comunicarea cu clientul, echilibrul dintre confidențialitate și transparență, maturizarea finanțării de către terți și, nu în ultimul rând, nevoia de a reuși executarea hotărârilor în Uniunea Europeană.

Cu peste 23 de ani de practică și peste 100 de proceduri arbitrale în calitate de avocat și arbitru, desfășurate sub reguli ICC, LCIA, CAM, SCC, VIAC, UNCITRAL, ICSID și CICA, **Cosmin Vasile** își distilează experiența într-un discurs limpede: părțile au devenit mai exigente, arbitrii trebuie să răspundă pe măsura, iar sistemul - în special în aria investițiilor intra-UE - are de depășit câteva blocaje. Lexology desenează un portret de practician pentru care performanța tehnică este inseparabilă de etica meseriei: „un caz nu aparține niciodată avocatului; aparține întotdeauna clientului”.

Lexology - greutatea unei selecții și cartea de vizită a unui „thought leader”

Pentru piața juridică, Lexology (care integrează tradiția *Who's Who Legal* în cadrul *Law Business Research*) a devenit, în ultimul deceniu, unul dintre reperele folosite de consilierii in-house și de companii atunci când caută echipe pentru mandate sofisticate. Categoria „Thought Leaders - Arbitration” nu este o listă stufoasă, ci un filtru exigent al profesioniștilor a căror voce contează dincolo de rezultatele cauzelor: sunt oamenii care setează reperele în arbitraj, influențează bunele practici și, adesea, testează limitele sistemului cu idei noi sau cu propuneri de reformă. A fi validat aici înseamnă să treci simultan testul reputației, al consecvenței, al feedback-ului din piață și al capacității de a transforma experiența într-o perspectivă clară și substanțială.

→ [Rasturnare de situație: doar trei case locale de avocați rămân în topul global al celor mai bune 100 de firme în arbitraje internaționale | Filip & Company intra în top, iar două firme cu un trecut bogat în domeniul arbitrajului](#)

prezența constantă în ghidurile de profil au parasit clasamentul. ZRVP și LDDP rămân pilonii prezenței românești

100, ediția 2025

În acest cadru, poziționarea avocatului **Cosmin Vasile** spune o poveste îndelung construită. CV-ul sau profesional e simplu de citit și greu de egalat: peste 23 de ani consacrați exclusiv soluționării litigiilor, cu o practică transfrontalieră variată, de la construcții la piețe de capital, de la dispute de privatizare la energie. Sunt domenii în care arbitrajul impune o dubla rigoare: cunoaștere tehnică aprofundată (contracte, standarde FIDIC sau echivalente, mecanisme de piață, particularități sectoriale) și o înțelegere fină a comportamentului uman - pentru ca marile dispute sunt, în ultima instanță, despre decizii luate de oameni sub presiune, în condiții de risc și incertitudine.

Portretul se completează cu un indicator greu de contrazis: peste 100 de proceduri arbitrale internaționale în care a fost avocat sau arbitru, derulate sub reguli variate - ICC, LCIA, CAM, SCC, VIAC, UNCITRAL, ICSID și CICA. Aceasta expunere la vârf are doi piloni: versatilitate - pentru ca fiecare set de reguli are accentele sale, de la mecanismele de numire a tribunalului la ritmul calendarului procedural - și încredere - pentru ca rolul de arbitru presupune validarea de către instituții, de către părți și de către colegi, iar rolul de avocat într-o cauză internațională presupune, la rândul lui, filtrul rigoros al clientului care își încredințează interesul unei echipe.

Dincolo de cifre și de titlaturi, se naște o întrebare legitimă: ce îl motivează pe un litigator să rămână o carieră întreaga în aria disputelor? Răspunsul lui **Cosmin Vasile**, consemnat într-un interviu acordat *Lexology*, e limpede și, în același timp, semnificativ pentru felul sau de a practica dreptul: „Am fost avocat specializat în soluționarea litigiilor încă din prima zi a carierei mele și nu aș lua în considerare alte opțiuni.” Formula aceasta, pe cât de tranșantă, pe atât de caldă, e completată de explicația care vine din interiorul meseriei: rezolvarea conflictelor cere „o înțelegere dinamică a comportamentului uman și bune abilități de comunicare”. Nu e doar un aforism. În spatele enunțului se află ideea, foarte practică, ca fiecare caz te învață ceva nou „observând ce a mers prost într-un proiect sau într-o afacere”: înțelepciunea post-factum devine astfel prevenție pentru viitor.

Acest nucleu de semnificații - care îmbină tehnica juridică, managementul riscului și înțelegerea fină a dinamicii conflictului - e parte din explicația pentru care *Lexology* caută „thought leaders”: profesioniști capabili să clarifice, prin ceea ce fac și spun, reperele sanatoase ale unei practici. Din acest unghi, interviul oferit de Cosmin Vasile este o radiografie a punctelor de presiune din arbitrajul contemporan: exigența părților, rolul finanțării de către terți, hibe executării în anumite zone ale dreptului investițiilor, nevoia de calibrare la nivel european, raportul dintre confidențialitate și transparență.

Arbitrajul văzut din sala de consiliu: exigența părților, rolul finanțării și dificultatea executării

În interviul pentru *Lexology*, dr. **Cosmin Vasile** rezuma o schimbare de fond: „Părțile au devenit mai exigente în ceea ce privește procesul arbitral și, prin urmare, arbitrii.” Dincolo de formulare, practicienii văd același lucru în dosare: arbitrajul nu mai este pentru mulți utilizatori o opțiune generică „alternativă”, ci o alegere asumată, cântărită în raport cu litigiul clasic după criterii de cost, durată, previzibilitate și calitatea actului jurisdicțional.

Avocatul intervievat de *Lexology* spune că „așteptările părților au crescut în ceea ce privește eficiența, flexibilitatea și calitatea procedurilor”. În opinia sa, „aceasta este o evoluție pozitivă, care arată că utilizatorii recurg la arbitraj în mod mai intenționat și mai frecvent și doresc rezultate măsurabile din această metodă de soluționare a litigiilor”. Așteptările sunt acum bine definite: termene ținute la zi (de la *Terms of Reference* la închiderea procedurii), ședințe flexibile (hibrid/online, cu acces la experți și martori) și hotărâri motivate solid (analiză, coerență, rigoare). Nu e doar presiune comercială, ci un stimulent pentru arbitri și avocați pentru a duce la bun sfârșit proceduri care își respecta obiectivul: un proces arbitral cu viteza și conținut.

Acest standard ridicat face pereche cu maturizarea naturală a pieței finanțării de către terți (*third-party funding*).

Cosmin Vasile e prudent și vizionar în același timp: „finanțarea de către terți va fi din ce în ce mai mult în centrul atenției în următorii ani. Aceasta se afla în atenția UE și a legiuitorilor naționali.” Afirmatia are suport în realitate. Reglementarea finanțatorilor pune în joc teme complicate: transparența aranjamentelor financiare, potențiale conflicte de interese, protecția părților mai slabe, distribuția riscului de costuri. Cu toate acestea, accentul avocatului cade pe o miza adesea trecută cu vederea: „indiferent de cadrul de reglementare, finanțatorii trebuie să ia în considerare reducerea decalajului pentru cauzele cu valoare mică și medie, unde fenomenul finanțării de către terți este mai puțin frecvent, dar de dorit.” Aici intervine dimensiunea socială a discuției: dacă finanțarea devine relevantă doar pentru litigiile mari, cu valori colosale, se pierde exact acea plajă a disputelor în care arbitrajul ar putea oferi remedii eficiente pentru companii medii sau pentru proiecte cu amplitudine mai mică, dar cu mize reale.

Al treilea unghi major al interviului privește executarea hotărârilor. Diagnosticul e fără echivoc: „arbitrajul în materie de investiții intra-UE are o problemă evidentă de executare și există o mare incertitudine cu privire la viitorul arbitrajului intra-UE în acest moment.” Nu e nevoie de o listă de hotărâri pentru a înțelege natura blocajului: tensiunea între dreptul UE și mecanismele clasice de protecție a investițiilor a creat o zonă de fricțiune în care premisa de bază a arbitrajului - caracterul executoriu recunoscut pe plan internațional prin Convenția de la New York - se lovește de politici publice și de poziționări jurisprudențiale. Când dr. Cosmin Vasile descrie acest teritoriu ca fiind „la o răscruce de drumuri”, folosește deliberat un limbaj deschis: soluțiile sunt încă în lucru, opțiunile - variate, iar efectele - semnificative pentru investitori și pentru state.

Contrastul cu arbitrajul comercial e instructiv. Aici, spune el, „nu există probleme critice de executare, ci mai degrabă aspecte care pot fi îmbunătățite.” Imaginea este a unor proceduri post-hotărâre - fie de anulare, fie de recunoaștere - „uneori nejustificate de lungi”, care „trebuie reconsiderate și recalibrate în multe jurisdicții.” În spatele unei astfel de recomandări se află, de regulă, experiențe concrete: calendare care se lungesc în etapa de recunoaștere și executare, instanțe sufocate procedural, interpretări excesiv de formaliste. **Cosmin Vasile** pastrează registrul sobru, dar semnalează o direcție clară de politică judiciară: dacă vrem ca arbitrajul comercial să rămână o opțiune preferată pentru proiecte complexe, atunci „lanțul scurt” al executării trebuie întreținut corect.

Din acest punct de vedere, propunerea lui pentru cadrul european merita reținută nu doar ca idee, ci ca invitație la dialog instituțional: „Poate că a sosit momentul să vedem ce se poate face pentru a îmbunătăți circulația sentințelor arbitrale straine în cadrul UE prin intermediul unei convenții internaționale sau al unui regulament al UE.” Într-un spațiu în care hotărârile judecătorești circula deja într-un regim liberal, arbitrajul - paradoxal - poate părea dezavantajat. O intervenție normativă calibrată, care să pastreze echilibrul între autonomia arbitrajului și principiile ordinii juridice europene, ar putea scurta timpul dintre „hotărâre” și „efect util”, ceea ce ar întări, practic, atracția arbitrajului pentru afacerile europene.

Exigența părților, maturizarea finanțării și eficientizarea executării alcatuiesc, împreună, un triptic coerent. Dar ele sunt, în aceeași măsură, un test pentru avocați și arbitri deopotrivă. Pe de o parte, avocații trebuie să învețe să integreze în strategia procesuală așteptările de eficiență fără să scurtecircuiteze dreptul la apărare; pe de altă parte, tribunalele trebuie să își asume, fără complex, rolul de „manageri” ai procedurii, impunând un ritm corect, încurajând soluții digitale atunci când acestea servesc cauza și ajutând părțile să limiteze artificiile procedurale care întârzie cauza.

Citește și

→ INTERVIURI ESENȚIALE | Dr. Cosmin Vasile, Managing Partner - ZRVP: Într-o piață a avocaturii marcată de numeroase spin-off-uri, ZRVP se remarcă drept singura firmă de avocatură de anvergură care a luat naștere printr-o fuziune și s-a consolidat printr-o a doua fuziune. Concentrarea pe avocatură și nu pe business-ul pe care îl reprezintă avocatură asigură stabilitatea avocaților-cheie și a portofoliului de

[clienți](#)

Confidențialitate, transparența și calitatea informației, piloni ai încrederii în arbitraj

Tema transparenței - abordată frecvent în rapoarte, conferințe și dezbateri - primește în răspunsurile lui **Cosmin Vasile** o clarificare care trasează frontiere între tipurile de litigii. În litigiile investiționale, spune el, „o transparență mai largă poate fi luată în considerare”, inclusiv „publicarea hotărârilor și a altor documente procedurale”, pentru ca exista „interes public în litigii.” Este o poziție care reflectă evoluțiile din ultimii ani: în aria ISDS, impactul asupra bugetelor publice și asupra politicilor statelor justifică un grad sporit de vizibilitate, atât pentru a cultiva încrederea cetățenilor, cât și pentru a permite comunității de practicieni să evalueze calitatea actului arbitral.

În arbitrajul comercial, însă, „confidențialitatea este o caracteristică atractivă”, iar „provocarea reală este de a nu exagera cu transparența.” Aici, echilibrul fin devine o artă: companiile vin în arbitraj tocmai pentru a evita expunerea unor informații strategice (prețuri, formule, know-how, negocieri), pentru a proteja reputația și pentru a rezolva eficient un diferend fără ecouri publice. A „împinge” excesiv transparența în această zonă poate, paradoxal, să deterioreze arbitrajul de la propriul ADN și să împingă părțile înapoi spre litigiu judiciar sau către forme alternative de negociere cu finalitate incertă. Asta nu înseamnă - avertizează **Cosmin Vasile** - că piața trebuie să fie opacă. Dimpotrivă, „comunitatea internațională de arbitraj trebuie să continue să îmbunătățească accesul echitabil al tuturor părților interesate la informații de bază”, cum ar fi „informațiile referitoare la numirea arbitrilor, conflictele de interese și serviciile instituțiilor de arbitraj, inclusiv modul în care [acestea] își îndeplinesc diversele funcții administrative.”

Accentul este pus pe două cuvinte: „acces echitabil” și „calitatea informațiilor”. Dacă asimetriile de acces se adâncesc, se creează o piață în care cei cu resurse mai mari ajung, structural, să fie mai bine informați despre profilurile arbitrilor, despre durata medie a procedurilor într-o instituție, despre ratele de alocare a costurilor sau despre practicile de management al probelor. A doua idee - calitatea informațiilor - e o atenționare delicată, dar fermă, la adresa „inflației de transparență”: nu cantitatea de date contează, ci relevanța și acuratețea lor. „Obiectivul accesului echitabil la informații nu poate fi atins prin simpla creștere a volumului de informații disponibile”, spune interviuatul, tragând linie sub o realitate cunoscută oricărui jurist: în absența curățării și organizării datelor, orice raport amplu risca să fie doar zgomot de fond.

În acest punct, se impun două observații desprinse din practică. Prima: instituțiile de arbitraj au îmbunătățit cadrul de transparență pentru conflictele de interese și au făcut pași importanți către linii directoare privind conduita, către rapoarte anuale cu statistici de bază. A doua: confidențialitatea în arbitrajul comercial nu e un paravan pentru opacitate, ci un instrument pentru o rezolvare eficientă care protejează activele informaționale ale companiilor. Cu alte cuvinte, arbitrajul modern nu este nici un forum opac, nici o arenă publică; este un cadru care trebuie să-și contureze, realist, standardele de încredere.

Etica meseriei și „meșteșugul” reprezentării

Interviul acordat *Lexology* capătă și o dimensiune personală care explică - poate mai mult decât orice altă listă de realizări - de ce un profesionist rămâne relevant după trei decenii de practică. Prima afirmație-cheie e un principiu deontologic clasic, formulat cu simplitate: „un caz nu aparține niciodată avocatului; aparține întotdeauna clientului.” Din acest adevăr decurg consecințe directe: avocatul trebuie să își construiască strategia nu în jurul exercițiului propriei virtuozități, ci în jurul nevoilor concrete ale celui pe care îl reprezintă; comunicarea devine nu doar „o abilitate utilă”, ci cheia întregii reprezentări; deciziile tactice - de la alegerea arbitrilor la arhitectura probatoriului - trebuie calibrate pe obiectivul final al clientului, nu pe orgoliul echipei.

Al doilea enunț - „niciun fel de pledoarie sau perspicacitate juridica nu poate înlocui comunicarea eficienta cu clientul” - e complementul perfect al primului. Litigatorii știu ca exista tentația de a transforma o cauza într-o demonstrație de filigran juridic. Doar ca tribunalul - și, mai ales, clientul - nu e un spectator la un recital; este parte dintr-un proces în care miza practica (de regula economica) reclama soluții ușor de înțeles, eficiente, implementabile. Aici se vede diferența dintre o echipa buna și una foarte buna: prima știe legea și procedura, a doua știe sa transpuna legea și procedura în pași de business care produc un rezultat util.

În fine, sfatul primit „de la un arbitru înțelept și experimentat”, acela ca, „în calitate de arbitri, trebuie sa ne comportam așa cum ne-am aștepta sa se comporte arbitrul daca am fi avocați în caz” - e o ancora de etica pentru cei care conduc procedura. Regula de aur a reciprocității, aplicata în forumul arbitral, cere empatie profesionala și simțul măsurii: sa conduci procedura cu fermitate, dar fara rigiditate inutila; sa oferi părților timp suficient, dar sa nu lași dosarul sa se suprapuna cu alt anotimp calendaristic; sa motivezi clar, dar fara sa te pierzi în detalii inutile; sa fii sensibil la diferențele culturale ale părților, fara a relativiza standardele. E, în cele din urma, o pledoarie pentru „arta de a fi corect”, indispensabila unui sistem privat de justiție care funcționeaza numai atât timp cât părțile cred în el.

Întrebat ce și-ar dori sa realizeze și n-a reușit încă, **Cosmin Vasile** nu înșira trofee, ci spune ca „ar vrea sa dețină cheia pentru a nu-și pierde pasiunea în aceasta calatorie uimitoare care este cariera sa juridica.” Este poate lucrul cel mai greu de conservat într-o profesie intensa și, uneori, nemiloasa cu timpul personal: bucuria de a te pregăti pentru fiecare audiere ca pentru prima, curiozitatea de a înțelege nuclee tehnice noi, placerea de a construi un argument care „rezista” nu prin artificii, ci prin structura și bun-simț.

La nivel operațional, ceea ce propune, implicit, **Cosmin Vasile**, nu este revoluția, ci întreținerea atenta a mecanismului. Arbitrajul nu are nevoie sa fie reinventat la fiecare câțiva ani; are nevoie doar de un reglaj fin al șuruburilor care țin împreuna eficiența, calitatea și încrederea. În acest sens, faptul ca părțile devin „mai exigente” e o veste buna: presiunea pentru proceduri curate, motivari bune și ritm corect produce, în timp, un efect de selecție naturala. Aceia care iau în serios aceasta exigența ramân în vârf; ceilalți se repliaza catre alte arii de practica.

Citește și

[→ OMV Aktiengesellschaft a mers pe mâna avocaților de la ZRVP într-un alt arbitraj ICC cu statul român și a câștigat încă 47 mil. €, plus dobânzi. Pretenții de alte 50 mil. € la orizont, într-o procedura noua, inițiată în decembrie 2024, în care lucreaza deja aceeași echipa de avocați](#)

ZRVP, școala de litigii și un management de generație

Apariția unui practician român în categoria „[Thought Leaders - Arbitration](#)” are, sa o spunem fara ezitare, efecte reputaționale care depășesc planul personal. În arbitraj, simbolurile sunt importante: când un avocat dintr-o jurisdicție „emergenta” (așa cum încă mai este perceputa România) intra în clubul vocilor care seteaza agenda dezbaterii, mesajul catre clienți este dublu. Pe de o parte, arata ca poți construi de la București sau din alte centre din țara cariere cu acoperire internaționala, în linie cu standardele globale. Pe de alta parte, sugereaza ca piața locala are suficient volum și suficienta diversitate pentru a-i oferi unui avocat ocazia sa „exerseze” în dosare grele: construcții mari, dispute de privatizare, chestiuni de energie, proiecte bursiere sau de capital.

În fine, recunoașterea Lexology ofera și un avantaj greu de cuantificat, dar ușor de simțit: vizibilitatea în rețelele

internaționale de lucru. În arbitraj, efortul nu e solitar - dimpotriva. Dosarele mari aduna consilieri din mai multe jurisdicții, experți tehnici și financiari, traducatori de specialitate, oameni de proba. A fi parte dintr-un club de „thought leaders” înseamnă, adesea, a intra mai repede în radarul celor care construiesc astfel de echipe și a putea propune, la rândul tau, coalitii de competențe care sporesc șansele de reușită.

Nu putem desprinde portretul profesional al lui **Cosmin Vasile** de instituția pe care o conduce. ZRVP (**Zamfirescu Racoți Vasile & Partners**) are, de mai bine de doua decenii, profilul unei „școli de litigii” în peisajul românesc: un numar însemnat de avocați care s-au format în aceasta casa au devenit, la rândul lor, referințe în dispute complexe. Managementul de generație - adica tranziția responsabilitaților catre lideri aleși pe merit și pe capacitatea de a coagula resurse - se citește în chiar modul în care firma s-a așezat în mandatele de arbitraj, combinând senioritatea cu promovarea constanta a avocaților tineri în roluri reale, nu decorative. Un astfel de ecosistem favorizeaza exact acel tip de practica pe care o susține interviul: consacrare pe termen lung, dezvoltare continua de competențe, prezența constanta în dosare judecate dincolo de granițe, capacitatea de a lucra cu instituții arbitrale diferite, în limbi diferite și în culturi juridice diverse.

În acest cadru, raspunsurile lui **Cosmin Vasile** despre comunicare, exigența părților și rolul arbitrilor nu sunt simple opinii personale, ci decalogul unei echipe. Când liderul repeta, ca pe o regula, ca „un caz aparține clientului”, întreaga organizație începe sa funcționeze în jurul acestei idei: modul de raportare, structura rapoartelor de status, calitatea notelor scrise, calendarul intern de de lucru.

Cine mai sunt „Thought Leaders - Arbitration”: repere din România și din Europa

Pe lângă dr. **Cosmin Vasile**, România este reprezentata în selecțiile recurente ale *Lexology/Who's Who Legal* de practicieni precum dr. **Crenguța Leaua** - arbitru și avocat cu o prezența constanta în dosare internaționale și cu o activitate academica și instituționala substanțiala în sprijinul arbitrajului. O astfel de prezența confirma faptul ca școala româneasca de litigii și arbitraj produce, constant, profesioniști compatibili cu rigorile internaționale.

La nivel european, „liga mare” a thought leader-ilor include, an de an, nume care au devenit aproape simboluri ale domeniului: *Gary Born* (WilmerHale), autor de referință și practician cu o statura unica prin contribuțiile sale doctrinare și jurisprudențiale; *Philippe Pinsolle* (Quinn Emanuel), recunoscut pentru finețea strategiilor și pentru anvergura mandatelor; *Loukas Mistelis* (Clyde & Co / mediul academic), un liant între practica și universitate; *Sophie Nappert*, arbitru cu o voce puternica în dezbaterile despre etica și inovație procedurala; *Stephen Jagusch KC*, cu o carte de vizita impresionanta în arbitraje investiționale. Lista ramâne deschisa - și e firesc sa fie așa -, pentru ca arbitrajul este o profesie în mișcare, iar selecțiile anuale sunt, tocmai, o fotografie la zi a acestui dinamism.

Recunoașterea *Lexology* așaza numele avocatului **Cosmin Vasile** într-o galerie a valorilor în care se regasesc, an de an, practicieni la care te uiți nu doar ca la „avocați buni”, ci ca la vectori de schimbare: oameni care, prin felul în care lucreaza și prin felul în care vorbesc despre munca lor, împing înainte standardele profesiei. În aceasta companie, modestia declarata a dorinței sale - „sa nu-și piarda pasiunea” - suna ca un pariu pe termen lung: reușește nu cel care aduna cele mai multe victorii, ci cel care ramâne curios, lucid, echilibrat.